

Lovforslag nr. L 4. Fremsat den 23. februar 2005 af miljøministeren (Connie Hedegaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger¹⁾

(Gennemførelse af direktiv om Århus-konventionen)

§ 1

I lov nr. 292 af 27. april 1994 om aktindsigt i miljøoplysninger, som ændret ved § 1 i lov nr. 447 af 31. maj 2000 og § 7 i lov nr. 215 af 31. marts 2004, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF, (EF-Tidende 2003 nr. L 41, side 26).«

2. I § 2, stk. 1, ændres »stk. 2-5 og § 3, stk. 2« til: »stk. 2-6 og § 3«.

3. I § 2 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. I sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af bestemmelserne i §§ 2, 7, 10 og § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal vedkommende myndighed foretage en konkret afvejning af offentlighedens interesser, der varetages ved udlevering af miljøoplysningerne, over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering. Bestemmelserne i §§ 2, 7, 10, 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal anvendes restriktivt under hensyntagen til samfundets in-

teresse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. Bestemmelserne i 1. og 2. pkt. gælder ikke for sager omfattet af § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om offentlighed i forvaltningen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

4. § 2, stk. 4 og 5, der bliver stk. 5 og 6, affattes således:

»Stk. 5. Bestemmelserne i § 10, nr. 1-4, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, i lov om offentlighed i forvaltningen eller § 12, stk. 1, i forvaltningsloven finder ikke anvendelse på oplysninger om emissioner til miljøet, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 13, stk. 1, nr. 4-6, i lov om offentlighed i forvaltningen eller § 15, stk. 1, nr. 4 og 5, i forvaltningsloven finder ikke anvendelse på miljøoplysninger, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i det i stk. 5 nævnte direktiv.«

5. § 3 affattes således:

»§ 3. Ved miljøoplysninger forstås alle oplysninger, som er i myndighedens besiddelse, eller som opbevares for den, som foreligger i skriftlig

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF, (EF-Tidende 2003 nr. L 41, side 26).

form, i billed- eller lydform eller i elektronisk eller en hvilken som helst anden form, uanset hvornår oplysningerne er tilvejebragt, og som vedrører:

- 1) tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes enkelte bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer, og vekselvirkningen mellem disse elementer,
- 2) faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der påvirker eller kan påvirke de miljøelementer, som nævnt i nr. 1,
- 3) foranstaltninger, herunder administrative foranstaltninger såsom politikker, lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte miljøelementer, som nævnt i nr. 1 og 2 og faktorer samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer,
- 4) rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen,
- 5) rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med de foranstaltninger og aktiviteter, som nævnt i nr. 3, og
- 6) menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder, hvor det er relevant, forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminde og bygningsværker, i det omfang de påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand, som nævnt i nr. 1, eller via disse elementer af de i nr. 2 og 3 nævnte forhold.«

6. I § 4, stk. 1, indsættes efter »jf. dog stk. 2«: »og 3«.

7. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal stille miljøoplysningerne til rådighed i den form eller format, som den, der har fremsat anmodningen, ønsker, medmindre:

- 1) oplysningerne allerede er offentligt tilgængelige i en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller
- 2) der er rimelige grunde til at stille oplysningerne til rådighed i en anden form eller format.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

8. § 4, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Sager om aktindsigt skal under hensyntagen til en eventuel tidsfrist, som anføres af den, der har fremsat anmodningen, afgøres hurtigst muligt og senest en måned efter modtagelsen af anmodningen eller, hvis sagens omfang og komplekse karakter er af en sådan art, at fristen på en måned ikke kan overholdes, senest to måneder efter modtagelsen. Sager efter stk. 2, hvor der gives afslag på at stille oplysningerne til rådighed i den form, som den, der fremsatte anmodningen, ønsker, skal dog afgøres senest en måned efter modtagelsen af anmodningen.«

9. I § 4, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes efter 1. pkt.:

»Afslag, der begrundes med, at materialet er under udarbejdelse, skal oplyse navnet på den myndighed, der udarbejder materialet, samt hvornår materialet forventes at foreligge i endelig form.«

10. § 4 a affattes således:

»§ 4 a. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og den, som anmodningen stiles til, ikke er eller kan forpligtes til at give oplysningerne, gøre denne bekendt hermed og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.«

11. Efter § 4 a indsættes:

»§ 4 b. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Stk. 2. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af § 3, nr. 2, efter anmodning oplyse, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne eller henviser til en anvendt standardprocedure.«

12. I § 5 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Der kan ikke kræves betaling for adgang til registre eller oversigter over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger, som myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.«

13. Efter § 5 a indsættes:

»§ 5 b. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal ordne de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om formidling af miljøoplysninger, herunder

hvilke miljøoplysninger der skal formidles, om opdatering og om elektronisk formidling af miljøoplysninger.«

14. Som bilag til loven indsættes bilag 1, der affattes som bilag 1 til denne lov.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bilag 1

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/4/EF
af 28. januar 2003**

om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF¹⁾

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 175, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,²⁾

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,³⁾

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget,⁴⁾

efter proceduren i traktatens artikel 251,⁵⁾ på grundlag af Forligsudvalgets fælles udkast af 8. november 2002, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Øget offentlig adgang til miljøoplysninger og formidling af sådanne oplysninger medvirker til at skabe større miljøbevidsthed, fri udveksling af synspunkter, mere effektiv inddragelse af offentligheden i beslutningsprocessen på miljøområdet og i sidste ende til et bedre miljø.
- (2) Med Rådets direktiv 90/313/EØF af 7. juni 1990 om fri adgang til miljøoplysninger⁶⁾ indledtes en udvikling hen imod en ændring af de offentlige myndigheders holdning til åbenhed og gennemsigtighed ved at fastsætte foranstaltninger til udøvelse af retten til offentlig adgang til miljøoplysninger, og denne udvikling bør fremmes og videreføres. Dette direktiv udvider de adgangsmuligheder, der gælder i henhold til direktiv 90/313/EØF.
- (3) Ifølge samme direktivs artikel 8 skal medlemsstaterne aflægge rapport til Kommissionen om deres erfaringer, og på baggrund heraf skal Kommissionen udarbejde en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet ledsaget af eventuelle forslag om revision af direktivet, som den måtte finde hensigtsmæssige.
- (4) Denne rapport, som er udarbejdet i henhold til artikel 8 i ovennævnte direktiv, påviser konkrete problemer i forbindelse med direktivets praktiske anvendelse.
- (5) Den 25. juni 1998 undertegnede Det Europæiske Fællesskab FN/ECE-konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet («Århuskonventionen»). Bestemmelserne i Fællesskabets lovgivning skal være i overensstemmelse med denne konvention med henblik på Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af den.
- (6) For at skabe større gennemsigtighed er det mere hensigtsmæssigt at erstatte direktiv 90/313/EØF med et andet direktiv end at ændre det, da de berørte parter således får én klar og sammenhængende lovtekst.
- (7) Uoverensstemmelser mellem medlemsstaternes gældende lovgivning om adgang til miljøoplysninger, som er i de offentlige myndigheders besiddelse, kan skabe ulige vilkår for adgangen til sådanne oplysninger og for konkurrencen i Fællesskabet.
- (8) Det må sikres, at fysiske og juridiske personer, uden at skulle gøre rede for deres motiver, har ret til at få adgang til miljøoplysninger, som er i de offentlige myndigheders besiddelse eller opbevares for dem.
- (9) Det er også nødvendigt, at de offentlige myndigheder i videst muligt omfang stiller miljøoplysninger til rådighed for og formidler dem til offentligheden, navnlig ved hjælp af informations- og kommunikationsteknologi. Der bør tages hensyn til den fremtidige udvikling i sådan teknologi ved rapporteringen om og revisionen af dette direktiv.
- (10) Definitionen af miljøoplysninger bør præciseres, så den kommer til at omfatte oplysninger af enhver art om miljøets tilstand, om forhold, foranstaltninger eller aktiviteter, som påvirker eller kan påvirke

miljøet eller planlægges for at beskytte det, om rentabilitetsberegninger og økonomiske analyser, der benyttes i forbindelse med sådanne foranstaltninger og aktiviteter samt information om menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder forurening af fødekæden, om levevilkår samt kulturminde og bygningsværker i den udstrækning, de påvirkes eller kan påvirkes af disse forhold.

- (11) Af hensyn til det i traktatens artikel 6 fastslåede princip om, at miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af Fællesskabets politik og aktioner, bør definitionen af offentlig myndighed udvides til at omfatte især statslig eller anden offentlig forvaltning på nationalt, regionalt eller lokalt plan, uanset om den har særligt ansvar for miljøanliggender. Definitionen bør ligeledes udvides til at omfatte andre personer eller organer, der udøver offentlige administrative funktioner i relation til miljøet i henhold til national ret, samt andre personer eller organer, der handler under deres kontrol, og som har et offentligt ansvar eller udøver offentlige funktioner i relation til miljøet.
- (12) Miljøoplysninger, som fysisk opbevares for de offentlige myndigheder af andre organer, er også omfattet af dette direktiv.
- (13) Miljøoplysninger bør stilles til rådighed for den informationssøgende så hurtigt som muligt og inden for en rimelig frist, og således at der tages hensyn til en eventuel tidshorisont, som er anført af den informationssøgende.
- (14) De offentlige myndigheder bør udlevere miljøoplysningerne i den form eller det format, som den informationssøgende ønsker, medmindre de allerede er offentligt tilgængelige i en anden form eller et andet format, eller det er rimeligt at stille dem til rådighed i en anden form eller et andet format. Derudover bør det pålægges de offentlige myndigheder at gøre sig alle rimelige bestræbelser for at bevare miljøoplysningerne, som er i myndighedernes besiddelse eller opbevares for dem, i en form eller et format, som er let gengiveligt og tilgængeligt via elektroniske midler.
- (15) Medlemsstaterne bør fastsætte de konkrete ordninger, hvorefter sådanne oplysninger kan gøres tilgængelige i praksis. Ordningerne skal sikre, at der er faktisk og let adgang til oplysningerne, at de gradvis gøres tilgængelige for offentligheden via offentlige telekommunikationsnet, og at de omfatter offentligt tilgængelige oversigter over offentlige myndigheder og registre eller oversigter over miljøoplysninger, som er i myndighedernes besiddelse eller opbevares for dem.
- (16) Retten til information indebærer, at oplysninger som udgangspunkt skal udleveres, og at de offentlige myndigheder bør kunne afslå en anmodning om miljøoplysninger i ganske bestemte, klart afgrænsede tilfælde. Grundene til at give afslag bør fortolkes restriktivt, idet de offentlige interesser, der varetages ved udlevering, bør afvejes over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering. Begundelsen for et afslag bør gives den informationssøgende inden for den i dette direktiv fastsatte frist.
- (17) De offentlige myndigheder bør stille miljøoplysninger til rådighed i uddrag i de tilfælde, hvor oplysninger, der omfattes af undtagelserne, kan adskilles fra den øvrige del af de ønskede oplysninger.
- (18) De offentlige myndigheder bør kunne kræve et gebyr for at udlevere miljøoplysninger, men et sådant gebyrs størrelse bør være rimelig. Dette indebærer, at gebyret som hovedregel ikke må overstige de faktiske omkostninger ved tilvejebringelse af det pågældende materiale. Krav om forudbetaling bør begrænses. I konkrete tilfælde, hvor offentlige myndigheder udleverer miljøoplysninger på et kommercielt grundlag, og hvor det er nødvendigt for at kunne sikre den fortsatte indsamling og udgivelse af sådanne oplysninger, betragtes et markedsbaseret gebyr som rimeligt; der kan kræves forudbetaling. En liste over gebyrer bør offentliggøres og stilles til de informationssøgendes rådighed med oplysninger om, hvornår gebyrer kan opkræves eller frafalder.
- (19) De informationssøgende bør kunne anmode om en administrativ eller retslig efterprøvelse af de offentlige myndigheders afgørelser eller undladelser i forbindelse med en anmodning.

- (20) De offentlige myndigheder bør, når miljøoplysninger indsamles af dem eller på deres vegne, bestræbe sig på at sikre, at oplysningerne er forståelige, nøjagtige og sammenlignelige. Information om den fremgangsmåde, der er anvendt ved indsamlingen af oplysningerne, bør udleveres efter anmodning, da denne er en vigtig faktor ved vurdering af kvaliteten af de udleverede oplysninger.
- (21) For at skabe større offentlig miljøbevidsthed og således forbedre miljøbeskyttelsen bør de offentlige myndigheder, hvor det er passende, stille miljøoplysninger, som er af betydning for deres funktioner, til rådighed og formidle disse, navnlig ved hjælp af computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, når en sådan er til rådighed.
- (22) Dette direktiv bør evalueres hvert fjerde år, efter at det er trådt i kraft, på grundlag af erfaringerne, og efter at medlemsstaterne har forelagt deres rapporter, og tages op til revision på dette grundlag. Kommissionen bør forelægge evalueringsrapporten for Europa-Parlamentet og Rådet.
- (23) Målene for dette direktiv kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af handlingens omfang bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (24) Bestemmelserne i dette direktiv berører ikke en medlemsstats ret til at opretholde eller indføre foranstaltninger, der giver bredere adgang til oplysninger, end direktivet kræver —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål

Formålet med dette direktiv er:

- a) at sikre retten til adgang til miljøoplysninger, som er i de offentlige myndigheders besiddelse, eller opbevares for dem, samt op-

stille de grundlæggende vilkår og betingelser samt konkrete ordninger for udøvelsen af denne ret, og

- b) at sikre, at miljøoplysninger som en selvfølge gradvis stilles til rådighed for og formidles til offentligheden med henblik på at sikre den videst mulige grad af systematisk til rådighedsstillelse og formidling af miljøoplysninger til offentligheden. Med henblik herpå skal navnlig anvendelsen af telekommunikation og/eller elektronisk teknologi, når en sådan er til rådighed, fremmes

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »miljøoplysninger«: alle oplysninger i skriftlig form, i billed- eller lydform eller i elektronisk eller en hvilken som helst anden fysisk form om:
- tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst- og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes enkelte bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer, og vekselvirkningen mellem disse elementer
 - faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der påvirker eller kan påvirke de i litra a) nævnte miljøelementer
 - foranstaltninger (herunder administrative foranstaltninger) lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte i litra a) og b) nævnte elementer og faktorer samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer
 - rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen
 - rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med de i litra c) nævnte foranstaltninger og aktiviteter, og
 - menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder, hvor det er relevant, forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminde og bygningsværker, i

det omfang de påvirkes af eller kan påvirkes af de enkelte i litra a) nævnte miljøelementers tilstand, eller via disse elementer af de i litra b) og c) nævnte forhold.

- 2) »Offentlige myndigheder«:
- a) statslig eller anden offentlig forvaltning, herunder offentlige rådgivende organer, på nationalt, regionalt eller lokalt plan
 - b) enhver fysisk eller juridisk person, der udøver offentlige administrative funktioner i henhold til national ret, herunder konkrete opgaver, aktiviteter og tjenesteydelser i forbindelse med miljøet, og
 - c) enhver fysisk eller juridisk person, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, og som er underlagt kontrol af et organ eller en person, der falder ind under litra a) eller b).

Medlemsstaterne kan bestemme, at denne definition ikke omfatter organer eller institutioner, når de udøver dømmende eller lovgivende myndighed. Medlemsstaterne kan, hvis deres forfatningsmæssige bestemmelser på datoen for direktivets udstedelse ikke indeholder en adgang til klage og domstolsprøvelse som omhandlet i artikel 6, udelukke disse organer og institutioner fra denne definition.

- 3) »Oplysninger i en offentlig myndigheds besiddelse«: miljøoplysninger myndigheden er i besiddelse af, som er tilvejebragt eller modtaget af den pågældende myndighed.
- 4) »Oplysninger, der opbevares for en offentlig myndighed«: miljøoplysninger, som fysisk opbevares af en fysisk eller juridisk person på en offentlig myndigheds vegne.
- 5) »Den informationsøgende«: enhver fysisk eller juridisk person, der anmoder om miljøoplysninger.
- 6) »Offentligheden«: en eller flere fysiske eller juridiske personer og, i henhold til national lovgivning eller praksis, disses foreninger, organisationer eller grupper.

Artikel 3

Adgang til miljøoplysninger efter anmodning

1. Medlemsstaterne sikrer, at offentlige myndigheder er forpligtet til i overensstemmelse med dette direktivs bestemmelser at stille miljøoplysninger, som de er i besiddelse af eller som opbevares for dem, til rådighed for enhver informati-

onssøgende, uden at denne skal gøre rede for en interesse heri.

2. Med forbehold af artikel 4 og under hensyn til en eventuel tidsfrist, som anføres af den informationsøgende, stilles miljøoplysningerne til rådighed for den informationsøgende:

- a) hurtigst muligt og senest en måned efter de i stk. 1 nævnte offentlige myndigheders modtagelse af den informationsøgendes anmodning, eller
- b) senest to måneder efter de offentlige myndigheders modtagelse af anmodningen, hvis oplysningernes omfang og komplekse karakter er af en sådan art, at den i litra a) omhandlede frist på en måned ikke kan overholdes. I sådanne tilfælde underrettes den informationsøgende hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden udløbet af den fastsatte frist på en måned om forlængelsen og grundene hertil.

3. Hvis en anmodning er udfærdiget i for generelle vendinger, anmoder den offentlige myndighed snarest muligt og senest inden for den frist, der er fastsat i stk. 2, litra a), den informationsøgende om at præcisere anmodningen og bistår denne hermed, f.eks. ved at oplyse om brugen af de offentlige registre, der er omhandlet i stk. 5, litra c). De offentlige myndigheder kan, hvis de skønner det passende, afslå anmodningen i henhold til artikel 4, stk. 1, litra c).

4. Hvis den informationsøgende anmoder de offentlige myndigheder om at stille oplysningerne til rådighed i en bestemt form eller et bestemt format (herunder i form af kopier), skal de offentlige myndigheder gøre det, medmindre:

- a) oplysningerne allerede er offentligt tilgængelige i en anden form eller et andet format, som er let tilgængeligt for den informationsøgende, navnlig i henhold til artikel 7, eller
- b) de offentlige myndigheder har rimelige grunde til at stille oplysningerne til rådighed i en anden form eller et andet format, men de skal i så fald begrunde dette.

For så vidt angår dette stykke, skal de offentlige myndigheder træffe alle rimelige foranstaltninger for at vedligeholde miljøoplysninger, som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, i en form eller et format, som er let at reproducere og let tilgængelig via computertelekommunikation eller andre elektroniske medier.

Begrundelsen for et afslag på at stille oplysninger til rådighed, helt eller delvis, i den ønskede form eller det ønskede format skal gives den informationssøgende inden for den i stk. 2, litra a), nævnte frist.

5. For så vidt angår denne artikel, sikrer medlemsstaterne, at:

- a) embedsmænd er forpligtet til at yde offentligheden bistand med søgning af oplysninger
- b) der forefindes offentligt tilgængelige oversigter over offentlige myndigheder
- c) der udformes konkrete ordninger med henblik på at sikre, at retten til adgang til miljøoplysninger kan udøves effektivt, såsom
 - udpegelse af informationsmedarbejdere
 - etablering og vedligeholdelse af faciliteter, hvor de ønskede oplysninger kan konsulteres
 - registre eller oversigter over miljøoplysninger, som offentlige myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af, med klar angivelse af, hvor disse oplysninger kan findes.

Medlemsstaterne sikrer, at de offentlige myndigheder informerer offentligheden fyldestgørende om dens rettigheder i henhold til dette direktiv og i passende omfang giver oplysninger, råd og vejledning med henblik herpå.

Artikel 4

Undtagelser

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at en anmodning om adgang til miljøoplysninger kan afslås, såfremt:

- a) den offentlige myndighed, som anmodningen rettes til, ikke er i besiddelse af de ønskede oplysninger, eller de ikke opbevares for den. Hvis den offentlige myndighed i et sådant tilfælde er klar over, at en anden offentlig myndighed er i besiddelse af oplysningerne, eller at de opbevares for denne, videresender den hurtigst muligt anmodningen til denne anden myndighed og underretter den informationssøgende herom eller orienterer om, hvilken offentlig myndighed den pågældende efter deres mening kan rette henvendelse til for at få adgang til oplysningerne

- b) anmodningen er åbenlyst urimelig
- c) anmodningen er udfærdiget i for generelle vendinger, jf. artikel 3, stk. 3
- d) anmodningen vedrører materiale under udarbejdelse eller ufærdige dokumenter og data
- e) anmodningen vedrører interne meddelelser, under hensyntagen til offentlighedens interesse i at blive gjort bekendt med oplysningerne.

Hvis anmodningen afslås med den begrundelse, at den vedrører materiale under udarbejdelse, skal den offentlige myndighed oplyse navnet på den myndighed, der udarbejder materialet, samt hvor længe det må forventes at vare, før materialet er færdigt.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at en anmodning om adgang til miljøoplysninger kan afslås, hvis offentliggørelse kunne have en ugunstig indvirkning på:

- a) den fortrolige karakter af offentlige myndigheders forhandlinger, hvor en sådan fortrolighed har hjemmel i lovgivningen.
- b) internationale forbindelser, den offentlige sikkerhed eller det nationale forsvar
- c) retssagers behandling ved domstolene, en persons mulighed for at få en retfærdig rettergang eller offentlige myndigheders mulighed for efterforskning af strafferetlig eller disciplinær art
- d) beskyttelsen af forretnings- og fabrikshemmeligheder, hvis de skal beskyttes i henhold til national ret eller fællesskabsret med henblik på at beskytte en legitim økonomisk interesse, herunder offentlighedens interesser i at bevare statistisk fortrolighed og fortrolighed i skatteforhold
- e) intellektuelle ejendomsrettigheder
- f) beskyttelsen af personoplysninger og/eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabsret
- g) andre personers interesser eller beskyttelse, når disse personer har givet de ønskede oplysninger frivilligt uden at være eller kunne gøres juridisk forpligtet hertil, medmindre de har givet deres samtykke til offentliggørelse af oplysningerne

h) beskyttelsen af det miljø, oplysningerne vedrører, som f.eks. sjældne arters levesteder.

De i stk. 1 og 2 nævnte grunde til afslag på anmodning om oplysninger skal fortolkes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. I hver enkelt tilfælde skal de offentlige interesser, der varetages ved udlevering, afvejes over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering. Medlemsstaterne kan ikke i henhold til stk. 2, litra a), d), f), g) og h), fastsætte, at en anmodning kan afslås, hvis anmodningen gælder oplysninger om emissioner til miljøet.

Inden for disse rammer og for så vidt angår anvendelsen af litra f) sikrer medlemsstaterne, at kravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger⁷⁾ overholdes.

3. Fastsætter en medlemsstat undtagelser, kan den udarbejde en offentligt tilgængelig liste over de kriterier, den kompetente myndighed kan inddrage, når den tager stilling til en anmodning.

4. Miljøoplysninger, som de offentlige myndigheder er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, og som en informationssøgende har anmodet om, skal stilles til rådighed i uddrag, hvis det er muligt at adskille oplysninger omfattet af stk. 1, litra d) og e), eller stk. 2, fra resten af de ønskede oplysninger.

5. Et afslag på at give adgang til alle de ønskede oplysninger eller nogle af dem meddeles den informationssøgende skriftligt eller elektronisk, hvis anmodningen var skriftlig, eller hvis den informationssøgende anmoder om det, inden for de i artikel 3, stk. 2, litra a), eller, eventuelt, litra b), nævnte frister. Afslaget skal være begrundet og indeholde oplysninger om den i artikel 6 omhandlede klageadgang.

Artikel 5

Gebyrer

1. Adgang til offentlige registre og oversigter, der oprettes og vedligeholdes som beskrevet i artikel 3, stk. 5, samt konsultation af oplysningerne på stedet skal være gebyrfri.

2. De offentlige myndigheder kan opkræve et gebyr for at udlevere miljøoplysninger, men gebyrets størrelse må ikke overskride et rimeligt beløb.

3. Hvis der opkræves gebyrer, skal de offentlige myndigheder offentliggøre en liste over disse gebyrer med oplysninger om, hvornår gebyrer kan opkræves eller frafaldes, og stille den til de informationssøgendes rådighed.

Artikel 6

Adgang til klage og domstolsprøvelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at informationssøgende, som mener, at deres anmodning om adgang til oplysninger ikke er blevet besvaret, er blevet uretmæssigt afslået (enten helt eller delvis), er blevet utilstrækkeligt besvaret eller på anden måde ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med artikel 3, 4 eller 5, har adgang til at få sagen prøvet ved en procedure, hvor den pågældende offentlige myndigheds handlinger eller undladelser kan revurderes af samme eller en anden offentlig myndighed eller efterprøves administrativt af et ved lov oprettet uafhængigt og upartisk organ. En sådan procedure skal være hurtig og enten billig eller helt gratis.

2. Ud over den i stk. 1 omhandlede adgang til klage sikrer medlemsstaterne, at den informationssøgende har adgang til prøvelse af en afgørelse ved en domstol eller et andet ved lov oprettet uafhængigt og upartisk organ, som kan efterprøve den pågældende offentlige myndigheds handlinger eller undladelser, og hvis afgørelser kan gøres endelige. Medlemsstaterne kan endvidere sikre, at tredjeparter, som belastes i forbindelse med offentliggørelse af oplysninger, også har adgang til retsmidler.

3. Endelige afgørelser efter stk. 2 er bindende for den offentlige myndighed, der er i besiddelse af oplysningerne. Der skal gives skriftlig begrundelse, i hvert fald i de tilfælde, hvor adgang til oplysninger er blevet afslået i henhold til denne artikel.

Artikel 7

Formidling af miljøoplysninger

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at offentlige myndig-

heder ordner de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles til offentligheden, navnlig ved hjælp af computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, når en sådan er til rådighed.

De oplysninger, der stilles til rådighed ved hjælp af computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, omfatter ikke nødvendigvis oplysninger, der er indsamlet før dette direktivs ikrafttræden, medmindre de allerede er til rådighed i elektronisk form.

Medlemsstaterne sikrer, at miljøoplysninger i stigende grad findes på elektroniske databaser, som er let tilgængelige for offentligheden gennem offentlige telekommunikationsnet.

2. De oplysninger, som skal stilles til rådighed og formidles, skal, hvor det er passende, ajourføres og omfatter mindst:

- a) teksterne til internationale traktater, konventioner eller aftaler og til Fællesskabets og national, regional eller lokal lovgivning om eller vedrørende miljøet
- b) politikker, planer og programmer, der vedrører miljøet
- c) statusrapporter om implementering af de i litra a) og b) omhandlede forhold, når de er udarbejdet og opbevares i elektronisk form af offentlige myndigheder
- d) rapporter om miljøets tilstand som omhandlet i stk. 3
- e) data eller oversigter over data fra overvågning af aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke miljøet
- f) tilladelser, som kan have væsentlig indvirkning på miljøet, og miljøaftaler eller en henvisning til det sted, hvor oplysningerne kan rekvireres eller findes i overensstemmelse med artikel 3
- g) miljøkonsekvens- og risikovurderinger vedrørende de miljøelementer, der er omhandlet i artikel 2, nr. 1, litra a), eller en henvisning til det sted, hvor oplysningerne kan rekvireres eller findes i overensstemmelse med artikel 3.

3. Med forbehold for eventuelle særlige rapporteringsforpligtelser i henhold til Fællesskabets lovgivning, træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger til sikring af, at der med

jævne mellemrum, der ikke overstiger fire år, udgives nationale og alt efter omstændighederne regionale eller lokale rapporter om miljøets tilstand; disse rapporter skal indeholde oplysninger om miljøkvaliteten og belastninger af miljøet.

4. Med forbehold for eventuelle særlige forpligtelser i henhold til Fællesskabets lovgivning, træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger til sikring af, at der i tilfælde af en overhængende trussel mod menneskers sundhed eller mod miljøet, hvad enten den skyldes menneskelige aktiviteter eller naturlige årsager, straks og uden ophold udsendes alle oplysninger, som de offentlige myndigheder er i besiddelse af, og som kunne sætte den del af offentligheden, der risikerer at blive berørt af truslen, i stand til at træffe forholdsregler, der kan forhindre eller begrænse følgerne af truslen.

5. Undtagelserne i artikel 4, stk. 1 og 2, kan finde anvendelse på de forpligtelser, som pålægges i denne artikel.

6. Medlemsstaterne kan opfylde kravene i denne artikel ved at oprette link til internetsider, hvor oplysningerne kan findes.

Artikel 8

Miljøoplysningernes kvalitet

1. Medlemsstaterne skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

2. Offentlige myndigheder skal, hvis der anmodes om det, i svar på anmodninger om oplysninger i henhold til artikel 2, nr. 1, litra b), nævne det sted, hvis det er til rådighed, hvor oplysninger kan findes om målingsmetoder, herunder fremgangsmåderne for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne, eller henvisning til en anvendt standardprocedure.

Artikel 9

Revisionsprocedure

1. Senest den 14. februar 2009 aflægger medlemsstaterne rapport om deres erfaringer med anvendelsen af dette direktiv.

De sender rapporterne til Kommissionen senest den 14. august 2009.

Senest den 14. februar 2004 sender Kommissionen medlemsstaterne en vejledning med klare angivelser af, hvordan den ønsker, at medlemsstaterne skal udarbejde deres rapport.

2. På baggrund af disse erfaringer og under hensyntagen til udviklingen i computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, aflægger Kommissionen rapport til Europa-Parlamentet og Rådet sammen med eventuelle forslag til ændringer, som den måtte finde hensigtsmæssige.

Artikel 10

Iværksættelse

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 14. februar 2005. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 11

Ophævelse

Direktiv 90/313/EØF ophæves med virkning fra den 14. februar 2005.

Henvisninger til det ophævede direktiv skal betragtes som henvisninger til dette direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilaget.

Artikel 12

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 13

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. januar 2003.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

G. PAPANDREOU

Formand

BILAG

SAMMENLIGNINGSTABEL

Direktiv 90/313/EØF	Dette direktiv
Artikel 1	Artikel 1, litra a) Artikel 1, litra b)
Artikel 2, litra a)	Artikel 2, nr. 1
Artikel 2, litra b)	Artikel 2, nr. 2
–	Artikel 2, nr. 3
–	Artikel 2, nr. 4
–	Artikel 2, nr. 5
–	Artikel 2, nr. 6
Artikel 3, stk. 1	Artikel 3, stk. 1 + artikel 3, stk. 5
Artikel 3, stk. 2	Artikel 4, stk. 2 + artikel 4, stk. 4
Artikel 3, stk. 3	Artikel 4, stk. 1, litra b), c), d) og e)
Artikel 3, stk. 4	Artikel 3, stk. 2 + artikel 4, stk. 5
–	Artikel 4, stk. 1, litra a)
–	Artikel 3, stk. 3
–	Artikel 3, stk. 4
Artikel 4	Artikel 6, stk. 1 + artikel 6, stk. 2
–	Artikel 6, stk. 3
Artikel 5	Artikel 5, stk. 1
–	Artikel 5, stk. 2
–	Artikel 5, stk. 3
Artikel 6	Artikel 2, nr. 2, litra c) + artikel 3, stk. 1
Artikel 7	Artikel 7, stk. 1, 2 og 3
–	Artikel 7, stk. 4
–	Artikel 7, stk. 5
–	Artikel 7, stk. 6
–	Artikel 8
Artikel 8	Artikel 9
Artikel 9	Artikel 10
Artikel 10	Artikel 13
–	Artikel 11
–	Artikel 12

¹⁾ Ordlyden af artikel 4, stk. 2, litra a, er ændret i overensstemmelse med Berigtigelse til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF. (EF-Tidende, 2005 nr. L 37, side 21).

²⁾ EFT C 337 E af 28.11.2000, s. 156 og EFT C 240 E af 28.8.2001, s. 289.

³⁾ EFT C 116 af 20.4.2001, s. 43.

⁴⁾ EFT C 148 af 18.5.2001, s. 9.

⁵⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 14.3.2001 (EFT C 343 af 5.12.2001, s. 165), Rådets fælles holdning af 28.1.2002 (EFT C 113 E af 14.5.2002, s. 1) og Europa-Parlamentets afgørelse af 30.5.2002 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Rådets afgørelse af 16.12.2002 og Europa-Parlamentets afgørelse af 18.12.2002.

⁶⁾ EFT L 158 af 23.6.1990, s. 56.

⁷⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget.

Det foreliggende lovforslag er en genfremsættelse af det lovforslag om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger, som blev fremsat for Folketinget den 28. oktober 2004, jf. FT 2004-05, 1. samling, tillæg A, s. 1934 (L 60). Lovforslaget blev førstebehandlet den 4. november 2004 og henvist til Miljø- og Planlægningsudvalget, som afgav betænkning over L 60 den 12. januar 2005. Lovforslaget bortfaldt ved udskrivelse af folketingsvalget den 18. januar 2005. Det foreliggende lovforslag indeholder enkelte ændringer i forhold til L 60. Det drejer sig om regeringens to ændringsforslag til L 60, vedrørende dels en konsekvensændring til lovforslagets § 1, nr. 2 dels en præcisering til § 1, nr. 3 af, at det alene er sager inden for strafferechtsplejen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden, der ikke er omfattet af lovforslagets generelle og konkrete afvejningsregel, jf. Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning over L 60 af 12. januar 2005. Herudover er bilag 1 til lovforslaget (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003) ændret for at medtage en berigtigelse af en oversættelsesfejl i den danske udgave af direktivet. Endelig er lovforslagets ikrafttrædelsesdato ændret.

Det foreliggende lovforslag sigter mod at justere den gældende lovgivning om aktindsigt i miljøoplysninger således, at de danske regler bringes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (EF-Tidende 2003 nr. L 041, side 26).

Direktiv 2003/4/EF gennemfører artikel 4 og 5 og dele af artikel 9 i konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århus-konventionen), (Lovtidende C nr. 10 af 13. marts 2003), der omhandler aktindsigt i og formidling af miljøoplysninger herunder adgang til klage og domstolsprøvelse.

EU samt alle dets medlemslande undertegnede konventionen, som er udarbejdet i regi af FN's økonomiske organisation for Europa (ECE) i 1998, og konventionen trådte i kraft den 30. oktober 2001. Med henblik på at sætte Fællesskabet i stand til at tiltræde konventionen har Europa-Parlamentet og Rådet foreløbigt vedtaget direktivet om miljøoplysning samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF om offentlig deltagelse ved udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF og 96/61/EF for så vidt angår offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse (EF-Tidende 2003 nr. L 156, side 17).

Kommissionen har endvidere fremsat 3 andre forslag, herunder til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af konventionens bestemmelser på Det Europæiske Fællesskabs institutioner og organer samt til Rådets afgørelse om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af konventionen. Alle tre forslag er for indværende under behandling i Fællesskabets relevante institutioner.

Danmark har ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 gennemført konventionen i dansk ret, herunder bestemmelserne om adgang til miljøoplysninger og tiltrådte konventionen den 29. september 2000.

Direktivet er imidlertid ikke kun en ordret implementering af konventionen, men supplerer og fortolker denne, hvor konventionen er åben herfor på en sådan måde, at direktivet ikke på alle punkter svarer til den danske implementering af konventionen. Der er derfor behov for at justere og supplere gældende danske regler for aktindsigt i miljøoplysninger på de områder, hvor direktivet afviger fra de danske regler.

Direktivet om offentlig adgang til miljøoplysninger

Direktivet bygger alt overvejende på det nu ophævede Rådets direktiv af 90/313/EØF af 7. juni 1990 om fri adgang til miljøoplysninger og justerer og udbygger dette bl.a. som følge af konventionen, herunder på områder som myndighedsbegrebet, definitio-

nen på miljøoplysninger, undtagelsessituationer og afvejningsregel, formelle regler omkring aktindsigten samt regler vedr. aktiv formidling af miljøoplysninger. Det nu ophævede miljøoplysningsdirektiv er gennemført i dansk ret i offentlighedsloven/forvaltningsloven og den særlige lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Lov om aktindsigt i miljøoplysninger

Reglerne bygger på en række henvisninger til de generelle regler om aktindsigt i offentlighedsloven og forvaltningsloven, og indeholder de særregler, der gælder for miljøoplysninger. Lov om aktindsigt i miljøoplysninger blev ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 som følge af gennemførelsen af konventionen i dansk ret.

2.1.1. Afvejningsregel

Lovforslaget lægger op til at gennemføre direktivets afvejningsregler, der dels omfatter en generel afvejningsregel i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, hvorefter undtagelser fra adgangen til aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres og dels en konkret afvejningsregel, hvorefter der i hver enkel aktindsigtssag skal ske en afvejning af offentlighedens interesser, der varetages ved udlevering overfor de interesser, der varetages ved af afslå udlevering.

Direktivets og konventionens afvejningsregler er ikke ens, idet direktivets konkrete afvejningsregel ikke genfindes tilsvarende i konventionen.

I forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret, jf. lov nr. 447 af 31. maj 2000 blev de gældende danske regler om undtagelser fra adgangen til aktindsigt også overvejet i lyset af konventionens afvejningsregler. Det blev lagt til grund, at de gældende danske regler samt praksis på området levede op til konventionens generelle afvejningsregel, hvorefter adgangen til at begrænse aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres.

I overvejelserne indgik bl.a., at afvejningen af på den ene side offentlighedens interesse i at kunne få bestemte miljøoplysninger og på den anden side hensynet til at kunne hemmeligholde visse oplysninger, også i de danske regler er kommet til udtryk i en række af offentlighedslovens og forvaltningslovens undtagelsesbestemmelser. En række af undtagelsesreglerne i de to love lægger således op til et konkret skøn, der bl.a. involverer hensynet til på den ene side adgan-

gen til aktindsigt og på den anden side hensynet til andre offentlige og private interesser. Afvejningen af de modstående hensyn i de øvrige undtagelsesbestemmelser er derudover foretaget generelt ved affattelsen og vedtagelsen af lovene, og afvejningen er således foretaget af Folketinget. Endvidere indgik også i overvejelserne princippet om meroffentlighed og herunder, at Ombudsmanden har udtalt, at såfremt dokumenter ikke er fortrolige, bør myndigheden imødekomme en begæring om aktindsigt, selvom myndigheden ikke er forpligtet til det (FOB 1992, s. 206 ff).

Gennemførelsen af konventionens afvejningsregel i dansk ret hviler imidlertid til dels på praksis hos de pågældende myndigheder, hvilket ikke er en tilstrækkelig direktivimplementering, og direktivets krav om en konkret afvejning i alle sager om aktindsigt i miljøoplysninger kan ikke fuldt ud rummes inden for alle undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Lovforslaget lægger derfor op til at indarbejde den generelle og konkrete afvejningsregel, jf. artikel 4, stk. 2, for samtlige undtagelsesregler i offentlighedsloven og tilsvarende for forvaltningsloven. Dette gælder dog ikke for sager inden strafferetsplejen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden, jf. offentlighedslovens § 2, stk. 1, 1. pkt. De undtagelsesbestemmelser, der vil blive omfattet af den konkrete regel, er § 2 om sager inden for strafferetsplejen, som behandles af forvaltningsmyndighederne samt sager inden for lovgivning m.v., § 7, om internt materiale, § 10 om andre dokumenter og § 12, stk. 1, om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og forretningshemmeligheder m.v. og § 13, stk. 1 i lov om offentlighed i forvaltningen og § 12, stk. 1, § 14, stk. 1 og § 15, stk. 1 i forvaltningsloven. Med hensyn til sager inden for strafferetsplejen, som behandles af miljømyndighederne vil den konkrete afvejning ikke føre til, at der skal meddeles aktindsigt i miljøoplysninger i sådanne sager, idet de hensyn, der kommer til udtryk i bl.a. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, og forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, vil skulle inddrages i den konkrete afvejning. Der henvises endvidere til nedenfor om forholdet til databeskyttelsesdirektivet.

Som ovenfor beskrevet, vurderes de danske regler og praksis i dag at opfylde Århus-konventionens krav, om at fortolke undtagelsesgrundene restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres. Direktivets krav om en konkret afvejning i alle sager om aktindsigt i miljøoplysninger vurderes derfor ikke at ændre på myndighedernes vurdering af, hvornår en oplysning ikke længere er fortro-

lig og derfor bør udleveres, selvom myndigheden ikke er forpligtet hertil. I den forbindelse bemærkes, at det af direktivets artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, fremgår, at medlemsstaterne inden for direktivets rammer og for så vidt angår anvendelsen af artikel 4, stk. 2, litra f) sikrer, at kravene i databeskyttelsesdirektivet overholdes. Offentliggørelse og videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf.

Efter direktivets artikel 4, stk. 2, litra f, vil en anmodning om adgang til miljøoplysninger kunne afslås, hvis offentliggørelsen kan have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af personoplysninger og/eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabsret.

Den særlige beskyttelse, som bl.a. fortrolige personoplysninger således nyder efter direktivet, fører til, at den konkrete afvejningsregel i almindelighed vil indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

I øvrigt bemærkes, at forvaltningsmyndighederne allerede efter gældende ret kan være forpligtet til – i forhold til materiale, der efter offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser kan undtages fra aktindsigt – at vurdere, om der bør meddeles aktindsigt efter princippet om meroffentlighed og i den forbindelse afveje hensynet til offentlighed overfor de hensyn, der ligger bag vedkommende undtagelsesbestemmelse. Dette forhold medfører, at det foreliggende forslag næppe kan antages at indebære en ændring af gældende praksis for, hvornår der vil skulle meddeles aktindsigt i miljøoplysninger.

2.1.2. Undtagelsessituationer

Lovforslaget lægger for det første op til at gennemføre direktivets artikel 4, stk. 2, hvorefter emissionsoplysninger ikke kan undtages efter en række af direktivets undtagelsesbestemmelser.

Den gældende fortolkningsregel i § 2, stk. 4, bestemmer, at offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2, om forretningshemmeligheder m.v. ikke finder anvendelse på emissionsoplysninger, der er relevante for beskyttelsen af miljøet, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride mod konventionen.

Direktivet går videre end konventionen og fastlægger, at emissionsoplysninger herudover ikke kan undtages for aktindsigt efter en række af direktivets øvri-

ge undtagelsesbestemmelser. Se også bemærkningerne til nr. 4.

Oplysninger om emissioner i forbindelse med offentlige myndigheders fortrolige forhandlinger kan efter omstændighederne være omfattet af offentlighedslovens § 10, stk. 1, nr. 1-4, om undtagelser af visse typer af dokumenter begrundet i den funktion, som dokumentet varetager, herunder hensynet til den politiske proces, lovgivningsprocessen, førelse af retssager m.v. Det kan endvidere ikke udelukkes, at der kan forekomme oplysninger om emissioner i forbindelse med personoplysninger, som er omfattet af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold. Se også bemærkningerne til nr. 3, vedr. forholdet til persondataloven.

Lovforslaget lægger på den baggrund op til at udvikle reglen i lovens nugældende § 2, stk. 4, om fortolkning af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2, i relation til emissionsoplysninger til også at omfatte offentlighedslovens § 10, nr. 1-4, § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6. Det foreslås samtidigt, at reglen skal rette sig mod direktivet i stedet for som nu konventionen.

Det foreslås endvidere at reglen også skal omfatte de relevante undtagelsesbestemmelser i forvaltningsloven, med henblik på at sikre en part i en aktindsigts-sag den samme brede adgang til emissionsoplysninger, som vil gælde efter offentlighedsloven.

I forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret (jf. lov nr. 447 af 31. maj 2000) blev der indsat en regel, hvorefter oplysninger alene kunne undtages efter bestemmelserne i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 4-6, i det omfang dette ikke vil stride imod reglerne i konventionens artikel 4.

Det foreslås, at denne regel også skal omfatte den relevante undtagelsesbestemmelse i forvaltningsloven, og at reglen skal rette sig mod direktivet i stedet for konventionen. For så vidt angår særligt statistikoplysninger henvises til bemærkningerne til nr. 4, ad stk. 6.

2.1.3. Formelle regler i relation til aktindsigt

Lovforslaget lægger op til at indarbejde de af direktivets formelle regler om aktindsigt, som ikke modsvares af tilsvarende regler i konventionen og i gældende dansk ret.

Lovforslagets nr. 7 knytter an til direktivets artikel 3, stk. 4, der indeholder en regel om, at myndighederne bør udlevere miljøoplysninger i den form eller det format, som den informationssøgende ønsker, medmindre de allerede er let tilgængelige i en anden form, eller det er rimeligt at stille dem til rådighed i en anden form.

Bilag til f. t. l. vedr. aktindsigt i miljøoplysninger

Efter gældende regler overlades det som udgangspunkt til myndighederne at bestemme, om aktindsigten skal gennemføres ved, at der udleveres en kopi af oplysningerne, eller ved at der gives aktindsigt ved et gennemsyn på stedet.

Efter gældende praksis gennemføres aktindsigten imidlertid ved, at ansøgeren udleveres en kopi af de ønskede dokumenter, med mindre særlige forhold – herunder dokumenternes karakter, antal eller form – taler imod udlevering af kopier.

Gældende regler og praksis må således antages at leve op til direktivets regel, men da retstilstanden i nogen grad hviler på praksis – hvilket ikke er tilstrækkelig direktivimplementering – lægger lovforslaget derfor op til at indarbejde direktivets regel om, at myndighederne som udgangspunkt bør udlevere miljøoplysninger i den form eller format, som den informationsønskende ønsker.

Lovforslagets nr. 8 og 9 knytter an til direktivets artikel 3, stk. 2 og 4, om tidsfrister for myndighedernes afgørelse af sager om aktindsigt i miljøoplysninger. Bestemmelserne pålægger bl.a. myndighederne i alle sager at tage hensyn til evt. tidsfrister, som den, der anmoder om aktindsigt, måtte have anført. Samt afgøre sager inden for en måned, hvor der gives afslag på at udlevere miljøoplysninger i den form som, den, der anmoder om aktindsigt, har ønsket. Herudover fastlægger direktivet, at offentlige myndigheder i sager, hvor anmodning afslås med den begrundelse af materialet er under udarbejdelse, skal oplyse navnet på den myndighed, der udarbejder materialet, samt hvor længe det må forventes at vare, før materialet er færdigt.

Lov om offentlighed i forvaltningen eller forvaltningsloven indeholder ikke tilsvarende regler, og de foreslås derfor indarbejdet i loven.

2.1.4. Miljøoplysningers kvalitet og gebyrer m.v.

Lovforslaget lægger op til at gennemføre direktivets artikel 8, der indeholder en bestemmelse om miljøoplysningers kvalitet, som ikke findes tilsvarende i konventionen, hvorefter de offentlige myndigheder, når miljøoplysninger indsamles af dem eller på deres vegne, så vidt muligt skal sikre, at oplysningerne er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige. Endvidere indeholder bestemmelsen en vejledningspligt for offentlige myndigheder vedrørende den fremgangsmåde, der er anvendt ved indsamlingen af oplysningerne, da denne er en vigtig faktor ved vurdering af kvaliteten af de udleverede oplysninger.

En generel vejledningspligt findes i forvaltningslovens § 7, men da bl.a. kredsen af myndigheder, som loven finder anvendelse på, er bredere end forvalt-

ningslovens, foreslås bestemmelsen indarbejdet i loven.

Lovforslaget lægger endvidere op til at ændre lovens gebyrregler, idet direktivet i artikel 5, stk. 1, bestemmer, at der ikke kan kræves gebyr for adgang til registre eller oversigter over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger, som myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.

Forslaget lægger endvidere op til at justere lovens definition på miljøoplysninger, således at denne bringes i overensstemmelse med direktivets, som på nogle få punkter er uddybet i forhold til konventionens definition på miljøoplysninger.

Endelig lægger forslaget op til at ændre lovens nugældende 4 a vedr. miljøoplysninger, der indsamles som led i statistiske og videnskabelige undersøgelser, og hvor den, som anmodes om oplysningerne ikke er eller kan forpligtes til at give oplysningerne, skal gøres bekendt hermed og med retten til at bestemme, at oplysningerne ikke må offentliggøres. Oplysninger, som er indhentet på denne måde, og hvor den pågældende har bestemt, at oplysningerne ikke kan udleveres, undtages for aktindsigt efter den gældende bestemmelse.

Som en konsekvens af direktivets krav om konkret afvejning i hver enkelt tilfælde, jf. bemærkningerne i pkt. 2.1.1 ovenfor, vurderes det ikke muligt at opretholde retskravet i lovens nugældende 4 a, hvorefter den, der anmodes om oplysningerne, kan bestemme, at oplysningerne ikke må offentliggøres og undtages fra aktindsigt. Det foreslås derfor at ændre bestemmelsen, således at den, der giver oplysningerne, alene kan tilkendegive, om oplysningerne bør udleveres eller ej. Denne tilkendegivelse vil i sager om aktindsigt i oplysningerne kunne indgå med vægt i myndighedens konkrete afvejning af modstående hensyn ved afgørelsen af, om der kan meddeles aktindsigt i oplysningerne eller ej.

2.1.5. Aktiv formidling af miljøoplysninger

Lovforslaget lægger op til at gennemføre direktivets artikel 7 om aktiv formidling af miljøoplysninger, der indeholder en pligt for offentlige myndigheder til at ordne de miljøoplysninger, der er relevante for deres funktioner på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles til offentligheden navnlig elektronisk, når en sådan mulighed er til stede.

Direktivet fastlægger endvidere, at oplysninger i stigende grad skal findes i elektroniske databaser, som er let tilgængelige for offentligheden, og myndighederne forpligtes til at formidle oplysninger om internationale traktater, konventioner, aftaler, lovgivning

herunder EU-lovgivning, politikker, planer og programmer, statusrapporter, rapporter om miljøets tilstand, overvågningsdata, tilladelser og miljøvurderinger og risikovurderinger på miljøområdet samt oplysninger i krisesituationer til den berørte offentlighed.

Reglen svarer i let udbygget og mere forpligtende form til konventionens »aktiv oplysningspligt« for myndighederne.

Direktivets bestemmelse indeholder ingen generelle regler om myndighedernes formidlingspligt og må således forstås som et generelt princip, hvorefter den retlige forpligtelse alene består i at »ordne« miljøoplysningerne. De specifikke regler om, hvad der skal formidles til offentligheden, findes i artikel 7, stk. 2 og 3.

Direktivets pligt til at ordne oplysningerne på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles til offentligheden, må antages at svare til almindelige offentligtretlige regler og principper om, at myndighederne skal systematisere oplysninger (journalisering, arkivering m.v.).

Det foreslås derfor, at det generelle formidlingsprincip indarbejdes i loven, og at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om myndighedernes formidlingspligt, herunder hvilke miljøoplysninger myndighederne skal formidle til offentligheden, om opdatering af disse oplysninger og om formen for formidling, herunder særligt elektronisk formidling af miljøoplysningerne.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De ændrede regler forventes ikke at give anledning til et øget antal sager vedrørende aktindsigt i miljøoplysninger. Den nye regel om aktiv formidling af miljøoplysninger er en bemyndigelsesbestemmelse, der ikke i sig selv vil medføre økonomiske og administrative konsekvenser. Bemyndigelsen forventes at blive udmøntet i en bekendtgørelse, der kun forventes at have meget beskedne administrative og økonomiske konsekvenser for staten og de kommunale parter, fordi de kommunale parter og staten allerede i vidt omfang aktivt formidler - og er kompenseret herfor i forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret i 2000 - de miljøoplysninger til offentligheden, som vil blive omfattet af bekendtgørelsen. For de organer, der er omfattet af lovens brede myndighedsbegreb, vil formidlingsforpligtelsen være meget begrænset.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ingen.

5. Miljømæssige konsekvenser

Da der i vidt omfang er tale om formalisering af i forvejen gældende praksis, forventes ingen nævneværdige miljømæssige konsekvenser.

6. Forholdet til EU-retten

Formålet med lovforslaget er at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

7. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Beskæftigelsesministeriet, Danmarks Miljøundersøgelser, Foreningen af Fabrikanter og Importører af Elektriske Husholdningsapparater FEHA, Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser, Finansministeriet, Skov og Landskab, Forsvarsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Miljøklagenævnet, MSc Forestry, Forest Stewardship Council, The Danish Working Group, Naturklagenævnet, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Trafikministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, GTS-Godkendt Teknologisk Service, DAVID, FATC, Lægemedelstyrelsen, Frederiksberg Kommune, 92 Gruppen for Bæredygtig Udvikling, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunernes Landsforening, Uniscrap A/S, Københavns Havnevesen, Statsadministrationen i Esbjerg, Københavns Kommune, Københavns Vandforsyning, Miljøkontrollen København, Danske Speditører, Amternes Vadehavssamarbejde, Ålborg Havn, Århus Havnevesen, Advokatrådet, Dansk Reneseriforening, Affald-Danmark, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstagerorganisationerne, Asfaltindustriens Arbejdsgiverforening, Autoriserede Kølefirmaers Brancheorganisation, Bilfærgernes Rederiforening, Blik- og Rørarbejderforbundet i Danmark, Brancheorganisationen for Lim og Fugemasse, Brancheorganisationen SPT, Brancheorganisationen for Forbrugerelektronik, Jordbrugets Bedriftsundhedstjeneste, Branchesikkerhedsrådet for Jernindustrien, Bryggeriforeningen, Bygge-Anlægs- og Trækartellet, Byggeriets Arbejdsgivere, Byg, Byggesocietetet, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Centralorganisationen af Industriansatte i Danmark, DAKOFA, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Automobilforhandler, Danmarks Erhvervsgartnerfor-

ening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Turistråd, Danmarks Vindmølleforening, Danmarks Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut, Dansk Dambrugerforening, Dansk Desinfektørforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Danske Arkitekters Landsforbund, ELFOR, Dansk Eldistribution, Dansk Erhvervsfrugtavl, Dansk Erhvervs-gartnerforening, Dansk Erhvervsjordbrug, Dansk Landbrug, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Dansk Handel og Service, Dansk Havbrugerforening, Dansk Industri, Dansk Skovforening, Dansk Smedemesterforening, Danske Læskedrik Fabrikker, Danske Malermestre, Mejeriforeningen Danish Dairy, Foreningen af husholdningsapparatforhandlere, HTS Interesseorganisation, Dansk Transport og Logistik, De Danske Landboforeninger, De Samvirkende Danske Frøavlerforeninger, De Samvirkende Danske Skovdyrkerforeninger, De Samvirkende Købmandsforeninger, Dækimportør-Foreningen, Dækspecialisternes Landsforening, Ejendoms- og Servicefunktionærernes Landssammenslutning, Emballageindustrien, Embedslægeforeningen, Entreprenørforeningen, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansrådet, Foreningen af Affaldshåndtering og Deponering, Foreningen af Akkrediterede Miljøcertifikationer, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Dagligvaregrossister, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Dansk Lak- og Farveindustri, Foreningen af Danske Eksporthvognmænd, Foreningen af Danske Kemiske Industrier, Elbranchen, Energi E2, Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen af Danske Landbrugsskoler, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Genbrugssekretariatet af 1993, Genindvindingsindustrien, Grafisk Arbejdsgiverforening, Håndværksrådet, Miljøteknisk Branche-forening, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Branche-Kontor og Data, Jordbrugets Efteruddannelsesforening, Kalk- og Teglværksforeningen af 1893, HNG I/S, Kvindelig Arbejderforbund, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Landbrugsrådet, Motorcykelbranchens Landsforbund, Landsforeningen Økologisk Jordbrug, Landskontoret for Planteavl, LO, Metal, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Plastindustrien i Danmark, Praktiserende Arkitekters Råd, Realkreditrådet, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for mindre Skibe, Restaurations- og Bryggeriarbejder-

forbundet, Benzinforhandlernes Fælles Repræsentation, Sammenslutningen af Danske Havne, Samvirkende Danske Turistforeninger, DSB, Det Norske Veritas Danmark A/S, Specialarbejderforbundet i Danmark, Textil og Beklædningsindustrien, Skorstensfejlerlauget af 11. februar 1778, Træindustriforbundet i Danmark, Træets Arbejdsgiverforening, Metalemballagegruppen, Cheminova A/S, Bayer Danmark A/S, Bie og Berntsen A/S, Casco Nobel A/S, Novartis Healthcare A/S, Danfoss, Dansk Landbrugs Realkreditfond, A/S Dansk Shell, Dansk Supermarked A/S, Kemisk Værk Køge, Kommunekemi A/S, Industriens Realkreditfond, Lægemiddel Industrieforening, Mærsk Olie og Gas A/S, Novo Nordisk A/S, Peter Madsens Rederi A/S, Center for Affald og Genanvendelse, Reno Sam, Biologiforbundet, Boligselskabernes Landsforening, Feriudlejernes Branche-forening, Fritidshusejernes Landsforening, Ejendomsforeningen Danmark, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Private Vandværker, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Automobil Sports Union, Dansk Botanisk Forening, Dansk Brøndejerforening, Dansk Campingunion, Dansk Cyklistforbund, Danmarks Idræts-Forbund, Holmegårds Glasværker A/S, Dansk Sejlunion, Entmologisk Forening, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Biologer, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark, Friluftsrådet, Greenpeace Danmark, Grøn Livsstil, Danmarks-kontoret, NOAH, Regnskovsgruppen Nepentes, Sammenslutningen af Danske Ulveme-forbrugere, Sammenslutningen af Danske Småøer, Verdensnaturfonden, Det Økologiske Råd, Kræftens Bekæmpelse, Aalborgs Universitets Center, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Bioteknologisk Institut, Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dansk Forening for Kvalitet, Dansk Meteorologisk Institut, Dansk Standard, Dansk Teknologisk Institut, Dansk Varefakta Nævn, Dan-test, Landbohøjskolen, Det Danske Hedeselskab, Danmarks Teknologiske Universitet, Skovskolen, Forskningscenter Risø, Københavns Universitet, Landbrugets Rådgivningscenter, Organisationen for Vedvarende Energi, Statens Luftfartsvæsen, SBS Byfornyelse, Dansk TræBeskyttelse, Træbranchens Oplysningsråd, DHI-Institut for Vand og Miljø, Færøernes Landsstyre, Rigsombudet for Færøerne, Grønlands Hjemmestyre, Maskinmesterens Forening, Metal søfart, Sundhedsstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Mærsk Olie & Gas A/S, Dansk Navigatorforening, Farvandsvæsenet, Campingrådet, Bofast, Dansk skovforening, Hedeselskabet, Århus Havn, Skovdyrkerforeningen, Bryggeriforeningen, Københavns Havn, Aalborg Havn, Den Danske Landinspektørforening, Arbejds-

tilsynet, Folketingets Ombudsmand, Advokatsamfundet, Rådet for Større Badesikkerhed, Scandlines, Danmarks Fiskeriundersøgelser, North Sea Operators Committee-Denmark, Danmarks Fiskeriforening, Dansk Sportsdykker Forbund, Darudec, Hempel Skibsfarver, Green Network, Landsforeningen Levende Hav, Amdsrådsforeningen, Københavnerne Miljøforening, Elkraft, Handelskommeret, Dansk Kano og Kajakforbund, Dansk Familelandbrug, COWI, Rambøll, Kolinhaveforbundet, SID, Genindvindingsindustrien, Natur og Ungdom, Procesindustriens Branche-forening, Frederiksberg Kommune, Energi & Miljø

Consult, CASA, DD Landboforeninger, Dansk Ornitologisk Forening, CO-Industri, Dansk Planteværn, Dansk Texil Union, LIF, Kyst, Land og Fjord, Dansk Land- og Strandjagt, Foreningen af Danske Grus- og Stenindustrier, Foreningen af Danske Jordbrugskalkværker, Samvirkende Energi- og Miljøkontorer, Energiklagenævnet, Energimiljørådet, Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, DEG, Vindmølleindustrien, Brancheforeningen for Biogas, Dansk Naturgas A/S, Eltra, Dansk Amatørfiskerforening, Chemtox A/S, ITEK, Danva, Foreningen af lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Danske Ra- og Sandsugere.

8. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommune og amtskommune	Ingen	Lovforslagets bemyndigelsesbestemmelse om aktiv formidling har ikke direkte økonomiske konsekvenser. Den konkrete udmøntning på de oplysninger, der er omfattet af direktiv 2003/4/EF forventes kun at medføre meget beskedne i form af øgede formidlingsudgifter for staten, kommuner, amtskommuner og myndigheder i øvrigt.
Administrative konsekvenser for stat, kommune og amtskommune		Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget hør til formål at gennemføre dele af Europa-Parlamentes og Rådets direktiv om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Forslaget er en konsekvens af, at lovens note skal ændres.

Til nr. 2.

Forslaget er en konsekvens af, at der indføres et nyt stykke i § 2 og at § 3 nyaffattes, jf. bemærkningerne til nr. 3 og 5.

Til nr. 3.

Forslaget gennemfører direktivets generelle afvejningsregel i artikel 4, stk. 2, om at adgangen til at begrænse aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysninger-

ne offentliggøres og direktivets konkrete afvejningsregel, hvorefter de offentlige interesser, der varetages ved udlevering i hvert enkelt sag om aktindsigt, skal afvejes overfor de interesser, der varetages ved at afslå udlevering.

Det foreslås derfor, at direktivets konkrete afvejningsregel indarbejdes for alle offentlighedslovens og forvaltningslovens undtagelsesbestemmelser. Dette gælder dog ikke for sager inden for strafferetsplejen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden.

De undtagelsesbestemmelser, der er omfattet af forslaget, er offentlighedslovens § 2 vedr. sager indenfor strafferetsplejen, som behandles af forvaltningsmyndighederne, om lovgivning samt personalesager, § 7 om undtagelser af interne arbejdsdokumenter, § 10 om undtagelse af andre dokumenter, samt § 12, stk. 1, om undtagelse af oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold og forretningshemmeligheder m.v. og § 13 om undtagelse af oplysninger om f.eks. hensynet til statens sikkerhed m.v. i lov om offentlighed i forvaltningen og §§ 12, stk. 1, om interne dokumenter, 14, stk. 1, om undtagelse af andre dokumenter og § 15, stk. 1, om undtagelse af oplysninger i forvaltningsloven.

Myndighederne vil således i alle sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af de pågældende bestemmelser, få pligt til at foretage en konkret afvejning af de modstående hensyn. For så vidt angår sager inden for strafferetsplejen, som behandles af miljømyndighederne indebærer dette dog ikke, at den konkrete afvejning vil føre til, at der skal meddeles aktindsigt i miljøoplysninger i sådanne sager, idet de hensyn, der kommer til udtryk i bl.a. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, og forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3 vil skulle inddrages i den konkrete afvejning. Der henvises endvidere til nedenfor om forholdet til databeskyttelsesdirektivet.

Som beskrevet under de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1, vurderes de danske regler og praksis i dag at opfylde Århus-konventionens krav, om at fortolke undtagelsesgrundene restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres. Direktivets krav om en konkret afvejning i alle sager om aktindsigt i miljøoplysninger vurderes derfor ikke at ændre på myndighedernes vurdering af, hvornår en oplysning ikke længere er fortrolig og derfor bør udleveres, selvom myndigheden ikke er forpligtiget hertil.

I den forbindelse bemærkes, at det af direktivets artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, fremgår, at medlemsstaterne inden for direktivets rammer og for så vidt angår anvendelsen af artikel 4, stk. 2, litra f) sikrer, at krave-

ne i databeskyttelsesdirektivet overholdes. Offentliggørelse og videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf.

Efter direktivets artikel 4, stk. 2, litra f, vil en anmodning om adgang til miljøoplysninger kunne afslås, hvis offentliggørelsen kan have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af personoplysninger og/eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabet.

Den særlige beskyttelse, som bl.a. fortrolige personoplysninger således nyder efter direktivet, fører til, at den konkrete afvejningsregel i almindelighed vil indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

I øvrigt bemærkes, at forvaltningsmyndighederne allerede efter gældende ret kan være forpligtet til – i forhold til materiale, der efter offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser kan undtages fra aktindsigt – at vurdere, om der bør meddeles aktindsigt efter princippet om meroffentlighed og i den forbindelse afveje hensynet til offentlighed overfor de hensyn, der ligger bag vedkommende undtagelsesbestemmelse. Dette forhold medfører, at det foreliggende forslag næppe kan antages at indebære en ændring af gældende praksis for, hvornår der vil skulle meddeles aktindsigt i miljøoplysninger.

Til nr. 4.

Ad stk. 5

Bestemmelsen svarer til den nugældende fortolkningsregel i § 2, stk. 4, med den ændring, at det foreslås, at undtagelsesbestemmelserne i offentlighedslovens § 10, stk. 1, nr. 1-4, § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, samt § 12, stk. 1, i forvaltningsloven tillige ikke skal finde anvendelse på emissionsoplysninger, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride mod direktivet.

Forslaget gennemfører artikel 4, stk. 2, hvorefter der ikke kan gives afslag på en anmodning om aktindsigt i emissionsoplysninger med henvisning til en række af direktivets undtagelsesbestemmelser.

Af den foreslåede § 2, stk. 4, følger dog, at emissionsoplysninger vil kunne undtages, hvis det i øvrigt er i overensstemmelse med direktivet. Det indebærer, at emissionsoplysninger vil kunne undtages med henvisning til andre af direktivets undtagelsesbestemmelser. Begrebet emission er ikke nærmere defineret i direk-

tivet, men må omfatte ikke blot faste, flydende eller luftformige udledninger, men tillige støj og vibrationer. Med emissionsoplysninger menes således udledninger af enhver art til vand, jord, luft og undergrund.

Direktivet har dog indsnævret mulighederne for at hemmeligholde emissionsoplysninger i forhold til konventionen, og i henhold til direktivets artikel 4, stk. 2, kan oplysninger om emissioner til miljøet ikke hemmeligholdes med henvisning til artikel 4, stk. 2, litra a, om hensynet til fortroligheden af myndighedens forhandlinger, artikel 4, stk. 2, litra d, om beskyttelsen af det offentliges og privates forretnings- og fabriks-hemmeligheder, artikel 4, stk. 2, litra f, om beskyttelse af personoplysninger, og eller sagsakter vedr. fysiske personer, artikel 4, stk. 2, litra g, om oplysninger fra tredjemand, når disse personer har givet de ønskede oplysninger frivilligt uden at være eller kunne gøres juridisk forpligtet hertil, medmindre de har givet deres samtykke hertil, samt artikel 4, stk. 2, litra h, om beskyttelse af det miljø, oplysningerne vedrører, som f.eks. sjældne arters levesteder.

Herefter vil oplysninger om emissioner til miljøet, når man er inden for området af lov om offentlighed i forvaltningen § 10, nr. 1-4, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, og § 12, stk. 1, i forvaltningsloven fremover kun kunne undtages, når direktivets regler giver mulighed for at undtage oplysningerne.

I forhold til offentlighedslovens § 10, nr. 2, kan navnlig peges på direktivets artikel 4, stk. 2, litra c, om retssagers behandling ved domstolene m.v. og i forhold til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6, kan beskyttelse af emissionsoplysninger af hensyn til f.eks. forskningsmæssige interesser varetages med hjemmel i bestemmelsen, når der er tale om materiale under udarbejdelse, jf. artikel 4, stk. 1.

Det bemærkes i øvrigt, at lovforslaget alene omfatter miljøoplysninger. Efter gældende ret vil disse i praksis formentlig i vid udstrækning være omfattet af regler om ekstrahering, hvorfor denne type oplysninger antageligt kun yderst sjældent overhoved ville kunne undtages efter de nævnte undtagelsesregler i offentlighedsloven.

Det bemærkes, at direktivet i artikel 4, stk. 2, anfører, at Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger fortsat også finder anvendelse på direktivets artikel 4, stk. 2, litra f, om beskyttelse af personoplysninger og eller sagsakter om fysiske personer.

Den foreslåede bestemmelse omhandler oplysninger om emissioner til miljøet i modsætning til den nu-

gældende bestemmelse, der vedrører emissionsoplysninger, der er relevante for miljøet. Med denne ændring må det antages at være uden betydning, om der er tale om oplysninger om emissioner, der vurderes at have en vis skadevirkning for miljøet eller ej.

Det foreslås endvidere at indsætte en henvisning til direktivet i fortolkningsreglen, idet direktivet tilsigter at gennemføre konventionens bestemmelser om adgang til aktindsigt i miljøoplysninger.

Ad stk. 6.

Den gældende bestemmelse i § 2, stk. 5, indeholder en fortolkningsregel, hvorefter oplysninger alene kan undtages efter bestemmelserne i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 4-6, i det omfang dette ikke vil stride imod reglerne i konventionens artikel 4, stk. 2. Det foreslås, at denne fortolkningsregel også skal omfatte § 15, stk. 1, nr. 4-5 i forvaltningsloven og rette sig mod direktivet i stedet for konventionen.

For så vidt angår særligt statistikoplysninger bemærkes, at direktivet i art. 4, stk. 2, litra d, fastsætter, at der bl.a. er mulighed for at undtage statistiske oplysninger i forbindelse med beskyttelse af forretnings- og fabriks-hemmeligheder, hvis oplysningerne skal beskyttes med henblik på at beskytte en legitim økonomisk interesse, herunder offentlighedens interesse i at bevare bl.a. statistisk fortrolighed.

Det må antages, at dette hensyn først og fremmest vil være til stede, når der er tale om oplysninger, som afgives frivilligt til brug for statistik m.v. Hjemmel til at undtage fra aktindsigt i disse situationer kan som hidtil findes i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6. Herudover vil en undtagelse, som det også fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 4, i lovforslaget, også kunne være forenelig med direktivet, hvis det f.eks. sker med henvisning til, at anmodningen vedrører internt materiale (artikel 4, stk. 1, litra e), af hensyn til beskyttelse af privates og offentlige forretnings- og fabriks-hemmeligheder (artikel 4, stk. 2, litra d), immaterielle rettigheder (artikel 4, stk. 2, litra e) og privates personlige, herunder økonomiske forhold (persondata, artikel 4, stk. 2, litra f). I det omfang hensynet til statistisk fortrolighed vil kunne begrunde en undtagelse i yderligere situationer, må det antages, at hjemmel hertil ligeledes findes i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6.

Til nr. 5.

Bestemmelsen svarer til den nugældende definition på miljøoplysninger i § 3 med en række ændringer og præciseringer, som særligt følger af direktivets definitioner i artikel 2, stk. 1, 3 og 4.

Det foreslås således, at det præciseres, at de oplysninger, som er omfattet af definitionen på miljøoplysninger, er dem, som er i den offentlige myndigheds besiddelse, eller som opbevares for myndigheden.

Ved opbevaring skal forstås fysisk opbevaring, hvorved en offentlig myndigheds oplysninger fysisk opbevares af en fysisk eller juridisk person på myndighedens vegne.

Det foreslås endvidere, at der ved naturområder i overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 1, litra a, også hører vådområder, kyst og havområder. Det foreslås endvidere, at faktorer i overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 1, litra b, vedrører stoffer, så som energi, støj og også stråling eller affald herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet. Forslaget omfatter endvidere også de foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte miljøelementerne i artikel 2, stk. 1, litra a og b. Disse var også omfattet af definitionen i direktiv 90/313. Forslaget omfatter også i overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 1, litra f, at der ved miljøoplysninger i forbindelse med oplysninger om menneskers sundheds og sikkerhedstilstand også skal forstås, hvor det er relevant, forurening af fødekæden.

Ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 blev § 3, stk. 2, hvorefter loven gælder for miljøoplysninger, uanset hvornår de er tilvejebragt, ved en fejl ophævet. Såvel det nu ophævede, som det foreliggende direktiv sondrer ikke som offentlighedsloven og forvaltningsloven mellem, om oplysningerne er tilvejebragt før eller efter lovens ikrafttræden, og det foreslås derfor, at loven skal gælde for miljøoplysninger, uanset hvornår de er tilvejebragt.

Til nr. 6.

Forslaget er en konsekvens af pligten til så vidt muligt at udlevere miljøoplysninger i den form, som den, der anmoder om oplysningerne, ønsker, som foreslået i nr. 7.

Til nr. 7.

Bestemmelsen er ny og gennemfører direktivets artikel 3, stk. 4, om, at myndighederne skal udlevere miljøoplysninger i den form eller det format, som den informationssøgende ønsker, medmindre de allerede er tilgængelige i en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller det er rimeligt at stille dem til rådighed i en anden form eller format.

Efter gældende regler overlades det som udgangspunkt til myndighederne at bestemme, om aktindsigten skal gennemføres ved, at der udleveres en kopi af

oplysningerne, eller ved at der gives aktindsigt ved et gennemsyn på stedet.

Efter gældende praksis gennemføres aktindsigten imidlertid ved, at ansøgeren udleveres en kopi af de ønskede dokumenter, med mindre særlige forhold – herunder dokumenternes karakter, antal eller form – taler imod udlevering af kopier.

Gældende regler og praksis må således antages at leve op til direktivets regel, men da retstilstanden i nogen grad hviler på praksis – hvilket ikke er tilstrækkelig direktivimplementering – lægger lovforslaget derfor op til at indarbejde direktivets regel om, at myndighederne som udgangspunkt bør udlevere miljøoplysninger i den form eller format, som den informationssøgende ønsker.

I vurderingen af om bestemmelsens grunde til ikke er udlevere oplysningerne i den ønskede form eller format foreligger, kan det f.eks. ved elektronisk tilgængelige oplysninger indgå, om den pågældende har adgang til Internet mv., eller nemt vil kunne få det, herunder på offentlige biblioteker m.v. I vurderingen af, om der er rimelig grund til at stille oplysninger, der ikke foreligger i dokumentform, til rådighed i en anden form eller format kan indgå, hvilke vanskeligheder der konkret vil være forbundet med en kopiering.

Til nr. 8.

Bestemmelsen svarer til den nugældende med den ændring, at sager om aktindsigt skal afgøres hurtigst muligt og under hensyn til en eventuel tidsfrist, som angives af den, der anmoder om oplysningerne, og at sager, hvor der gives et afslag på at stille oplysninger til rådighed i den ønskede form eller format, skal afgøres senest en måned efter modtagelsen af anmodningen.

Efter offentlighedslovens almindelige regel skal sager om aktindsigt også ekspederes hurtigt, men uden samme hensyntagen til at tilgodese en evt. tidsfrist fastsat af den, der begærer aktindsigt.

Det tilføjes, at offentlighedslovens almindelige regel om, at myndigheden skal reagere senest ti dage efter modtagelse aktindsigtsbegæringen, som hidtil også gælder for myndighederne i sager om aktindsigt i miljøoplysninger.

Afslag på anmodninger om at få udleveret miljøoplysninger i en bestemt form eller format, jf. bemærkningerne til nr. 7, skal afgøres senest én måned efter modtagelsen af anmodningen. Sager, hvor der gives afslag på udlevering i bestemt form eller format, er således ikke omfattet af bestemmelsens mulighed for at udsætte sagens afgørelse i 2 måneder.

Til nr. 9.

Bestemmelsen foreslås udvidet - i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 1, litra d, - således, at hvis en aktindsigtsbegæring afslås med den begrundelse, at den vedrører materiale under udarbejdelse, skal den offentlige myndighed oplyse navnet på den myndighed, der udarbejder materialet, samt hvor længe, det må forventes at vare, før materialet er færdigt.

Materiale under udarbejdelse kan være omfattet af den generelle undtagelsesbestemmelse fra offentlighedslovens anvendelsesområde i § 2 (lovgivning under udarbejdelse) samt undtagelsesbestemmelsen i § 7 om interne dokumenter i lov om offentlighed i forvaltningen og § 13 i forvaltningsloven.

Til nr. 10.

Bestemmelsen svarer til den nugældende bestemmelse med den ændring, at der ikke længere består et retskrav for den, der anmodes om oplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser, til at bestemme, at oplysningerne ikke må offentliggøres.

Dette er en konsekvens af forslaget om at indarbejde direktivets afvejningsregel i loven, hvorefter det ikke vil være muligt at opretholde retskravet i lovens nugældende 4 a.

Bestemmelsen sikrer i stedet en udtaleret for den, der anmodes om oplysningerne. En tilkendegivelse om, at oplysningerne ikke bør offentliggøres, vil kunne indgå med vægt i myndighedens afvejning af modstående hensyn i afgørelsen om, hvorvidt oplysningerne kan udleveres.

Til nr. 11.

Bestemmelsen er ny og gennemfører direktivets artikel 8 om miljøoplysningernes kvalitet.

Bestemmelsen pålægger myndighederne så vidt muligt at sikre, at de oplysninger, som indsamles af den eller på vegne af den, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Bestemmelsen svarer til den ulovbestemte forvaltningsretlige pligt for myndighederne til at sikre sagerens oplysning, herunder oplysningernes pålidelighed og med bestemmelsen opstilles således ikke en ny standard for miljøoplysningers kvalitet.

Med bestemmelsen pålægges myndigheden endvidere en vejledningspligt i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der vedrører miljøfaktorer, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 2, således at der på anmodning skal henvises til, hvor oplysninger om den fremgangsmåde, der er anvendt ved indsamlingen af miljøoplysningerne, kan findes.

Bestemmelsen svarer til forvaltningslovens § 7 om myndigheders generelle vejledningspligt, men da reglen efter direktivet skal finde anvendelse på andet end afgørelsessager, og da kredsen af myndigheder er bredere end inden for forvaltningsloven, foreslås det, at reglen indarbejdes i loven.

Til nr. 12.

Bestemmelsen er ny og gennemfører dele af direktivets artikel 5 om gebyrer. Med bestemmelsen kan der ikke opkræves gebyr for adgang til offentlig tilgængelige oversigter over offentlige myndigheder eller registre eller oversigter over miljøoplysninger, som offentlige myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.

Offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger indeholder alene hjemmel til at opkræve gebyrer for udlevering af afskrifter og kopier af oplysninger og giver således heller ikke hjemmel til at opkræve gebyr for adgangen til registre over myndigheder eller miljøoplysninger, uanset det sker ved gennemsyn på stedet eller ved elektronisk adgang til registre. Bestemmelsen kan dog få selvstændig betydning, såfremt der efter anden lovgivning kan fastsættes gebyr for adgang til registre over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger.

Til nr. 13.

Bestemmelsen er ny og gennemfører direktivets artikel 7 om formidling af oplysninger, der fastlægger, at offentlige myndigheder skal ordne de miljøoplysninger, der er relevante for deres funktioner på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles til offentligheden navnlig elektronisk, når en sådan mulighed er til stede.

Direktivet fastlægger endvidere, at oplysninger i stigende grad skal findes i elektroniske databaser, som er let tilgængelige for offentligheden, og myndighederne forpligtes til at formidle oplysninger om internationale traktater, konventioner, aftaler, lovgivning herunder EU-lovgivning, politikker, planer og programmer, statusrapporter, rapporter om miljøets tilstand, overvågningsdata, tilladelser og miljøvurderinger og risikovurderinger på miljøområdet samt i tilfælde af en overhængende trussel mod menneskers sundhed eller mod miljøet udsende alle relevante oplysninger til den berørte del af offentligheden.

Ad stk. 1.

Det foreslås i overensstemmelse hermed, at myndighederne forpligtes til at organisere de miljøoplysninger, der er relevante for deres funktioner med hen-

blik på formidling, herunder navnlig elektronisk til offentligheden.

De oplysninger, der skal ordnes, er dem, som myndigheden er i besiddelse af eller som fysisk opbevares for myndigheden.

Den foreslåede pligt til at ordne oplysninger må antages at svare til almindelige offentligretlige regler og principper om, at myndighederne skal systematisere oplysninger (journalisering, arkivering m.v.).

Der er således tale om et generelt princip, der ikke i sig selv forpligter myndigheder til aktivt at formidle miljøoplysninger til offentligheden.

Ad stk. 2.

Bemyndigelsen giver ministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om, hvilke miljøoplysninger myndighederne skal formidle til offentligheden samt om opdatering af oplysningerne og om elektronisk formidling af miljøoplysningerne. Hjemlen forventes hovedsageligt anvendt til at fastsætte regler om formidling af de miljøoplysninger, der eksplicit skal formidles efter direktivets artikel 7, og som ikke formidles til offentligheden på andet regelgrundlag.

For så vidt angår ajourføring af miljøoplysninger forpligter direktivet til at ajourføre oplysningerne, hvor det findes passende, og bemyndigelsen tænkes her anvendt til at fastsætte regler, hvorefter det overlades til den berørte myndighed at vurdere behovet for ajourføring af oplysningerne.

Med hensyn til elektronisk formidling bestemmer direktivet, at oplysningerne i stigende grad skal findes i elektroniske databaser. Bemyndigelsen giver ministeren adgang til at fastsætte regler om elektronisk formidling af miljøoplysninger. Bemyndigelsen tænkes anvendt således, at der vil blive taget udgangspunkt i den teknologi, som til enhver tid almindeligvis anvendes af myndighederne ved elektroniske formidlingsopgaver.

Til nr. 14.

Forslaget er en konsekvens af, at Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF optages som bilag til loven.

Til § 2

Loven foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov nr. 292 af 27. april 1994 om aktindsigt i miljøoplysninger, som ændret ved § 1 i lov nr. 447 af 31. maj 2000 og § 7 i lov nr. 215 af 31. marts 2004, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF, (EF-Tidende 2003 nr. L 41, side 26).«

§ 2. Enhver har under de betingelser og med de undtagelser, der følger af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven, ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger, jf. dog stk. 2-5 og § 3, stk. 2.

Stk. 2. Ret til aktindsigt efter denne lov begrænses ikke af særlige bestemmelser om aktindsigt i anden lovgivning. Dette gælder dog ikke bestemmelser fastsat til gennemførelse af Fællesskabsretlige forpligtelser.

2. I § 2, *stk. 1*, ændres »stk. 2-5 og § 3, stk. 2« til: »stk. 2-6 og § 3«.

3. I § 2 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 3. § 10, stk. 1, nr. 5, i lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for miljøoplysninger, jf. dog § 4 a.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 12, stk. 1, nr. 2, i lov om offentlighed i forvaltningen finder ikke anvendelse på oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet, idet omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne herom i Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

Stk. 5. § 13, stk. 1, nr. 4-6, i lov om offentlighed i forvaltningen finder ikke anvendelse i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i den i stk. 4 nævnte konvention.

»*Stk. 3.* I sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af bestemmelserne i §§ 2, 7, 10 og § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal vedkommende myndighed foretage en konkret afvejning af offentlighedens interesser, der varetages ved udlevering af miljøoplysningerne, over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering. Bestemmelserne i §§ 2, 7, 10, 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal anvendes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. Bestemmelserne i 1. og 2. pkt., gælder ikke for sager omfattet af § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om offentlighed i forvaltningen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

4. § 2, stk. 4 og 5, der bliver stk. 5 og 6, affattes således:

»*Stk. 5.* Bestemmelserne i § 10, nr. 1-4, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, i lov om offentlighed i forvaltningen eller § 12, stk. 1, i forvaltningsloven finder ikke anvendelse på oplysninger om emissioner til miljøet, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EØF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 13, stk. 1, nr. 4-6, i lov om offentlighed i forvaltningen eller § 15, stk. 1, nr. 4 og 5, i forvaltningsloven, finder ikke anvendelse på miljøoplysninger, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i det i stk. 5 nævnte direktiv.«

Gældende formulering

§ 3. Ved miljøoplysninger forstås alle oplysninger i skriftlig form, i billed- eller lydform, elektronisk eller i hvilken som helst anden form, og som vedrører:

1. tilstanden af de enkelte miljøelementer, såsom luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, biologisk mangfoldighed og dens bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer og vekselvirkningen mellem disse elementer,
2. faktorer, såsom stoffer, energi, støj og radioaktivitet, m.v. samt aktiviteter eller foranstaltninger, herunder offentlige foranstaltninger, miljøaftaler, politikker, lovgivning, planer og programmer, som påvirker eller vil kunne påvirke de enkelte miljøelementer, som nævnt i nr. 1, samt rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med beslutningsprocesser på miljøområdet,
3. menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, menneskers levevilkår, kulturområder og bygningsmæssige strukturer, hvis de er eller kan blive påvirket af de enkelte miljøelementers tilstand eller via disse elementer af faktorer, aktiviteter eller foranstaltninger som omtalt i nr. 2.

Lovforslaget

5. § 3 affattes således:

»§ 3. Ved miljøoplysninger forstås alle oplysninger, som er i myndighedens besiddelse, eller som opbevares for den, som foreligger i skriftlig form, i billed- eller lydform eller i elektronisk eller en hvilken som helst anden form, uanset hvornår oplysningerne er tilvejebragt, og som vedrører:

- 1) tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes enkelte bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer, og vekselvirkningen mellem disse elementer,
- 2) faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der påvirker eller kan påvirke de miljøelementer, som nævnt i nr. 1,
- 3) foranstaltninger, herunder administrative foranstaltninger såsom politikker, lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte miljøelementer, som nævnt i nr. 1 og 2 og faktorer samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer,
- 4) rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen,
- 5) rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med de foranstaltninger og aktiviteter, som nævnt i nr. 3, og
- 6) menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder, hvor det er relevant, forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminder og bygningsværker, i det omfang de påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand, som nævnt i nr. 1, eller via disse elementer af de i nr. 2 og 3 nævnte forhold.«

Gældende formulering

§ 4. En anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger behandles efter reglerne i § 16, stk. 1 og 2, i lov om offentlighed i forvaltningen og for anmodninger, der fremsættes af sagens parter, efter reglerne i § 16, stk. 2, i forvaltningsloven jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Sager om aktindsigt skal dog afgøres senest en måned efter modtagelsen af anmodningen eller, hvis sagens komplekse karakter og omfang kan begrunde det, inden to måneder efter modtagelsen.

Stk. 3. Afslag i sager om aktindsigt skal begrundes og være ledsaget af en klagevejledning. Afslag meddeles skriftligt, hvis anmodningen er fremsat skriftligt eller hvis den, der fremsatte anmodningen, ønsker det.

Stk. 4. er en begæring om oplysninger ikke fremsat overfor rette myndighed eller organ, skal den, der fremsatte anmodningen, hurtigst muligt orienteres om, hvem der er rette myndighed eller anmodningen skal videresendes til myndigheden, og den, der fremsatte anmodningen, orienteres herom.

Lovforslaget

6. I § 4, *stk. 1*, indsættes efter »jf. dog stk. 2«: »og 3«.

7. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal stille miljøoplysningerne til rådighed i den form eller format, som den, der har fremsat anmodningen, ønsker, medmindre:

- 1) oplysningerne allerede er offentligt tilgængelige i en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller
- 2) der er rimelige grunde til at stille oplysningerne til rådighed i en anden form eller format.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

8. § 4, *stk. 2*, der bliver stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Sager om aktindsigt skal under hensyntagen til en eventuel tidsfrist, som anføres af den, der har fremsat anmodningen afgøres hurtigst muligt og senest en måned efter modtagelsen af anmodningen eller, hvis sagens omfang og komplekse karakter er af en sådan art, at fristen på en måned ikke kan overholdes, senest to måneder efter modtagelsen. Sager efter stk. 2, hvor der gives afslag på at stille oplysningerne til rådighed i den form, som den, der fremsatte anmodningen, ønsker, skal dog afgøres senest en måned efter modtagelsen af anmodningen.«

9. I § 4, *stk. 3*, der bliver stk. 4, indsættes efter 1. pkt.:

»Afslag, der begrundes med, at materialet er under udarbejdelse, skal oplyse navnet på den myndighed, der udarbejder materialet, samt hvornår materialet forventes at foreligge i endelig form.«

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 5. Afgørelser om aktindsigt i miljøoplysninger kan påklages særskilt til den myndighed, der er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt i den sag, begæringen om aktindsigt vedrører. Afslag på anmodning om aktindsigt, der er meddelt af et organ omfattet af § 1, stk. 2, kan påklages til det i medfør af beskyttelseslovens kapitel 12 nedsatte Miljøklagenævnet.

§ 4 a. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1-2, skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og den, som anmodningen stiles til, ikke er eller kan forpligtes til at give oplysningerne, gøre denne bekendt hermed og til retten til at bestemme, at oplysningerne ikke må offentliggøres. Oplysninger, som er indhentet på denne måde, og hvor den pågældende har bestemt, at oplysningerne ikke kan udleveres, undtages fra aktindsigt.

§ 5. Betaling for afskrifter eller kopier af miljøoplysninger i skriftlige dokumenter opkræves efter de af justitsministeren fastsatte regler i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen, for så vidt angår sagens parter dog efter de regler, der er fastsat i medfør af forvaltningsloven.

10. § 4 a affattes således:

»§ 4 a. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og den, som anmodningen stiles til, ikke er eller kan forpligtes til at give oplysningerne, gøre denne bekendt hermed og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.«

11. Efter § 4 a indsættes:

»§ 4 b. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Stk. 2. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af § 3, stk. 1, nr. 2, efter anmodning oplyse, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne eller henvise til en anvendt standardprocedure.«

12. I § 5 indsættes som *stk. 3*:

Gældende formulering

Stk. 2. Vedkommende minister kan fastsætte regler om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der er til rådighed i andet end skriftlig form.

Lovforslaget

»*Stk. 3.* Der kan ikke kræves betaling for adgang til registre eller oversigter over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger, som myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.«

13. Efter § 5 a indsættes:

»**§ 5 b.** Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1-2, skal ordne de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om formidling af miljøoplysninger, herunder hvilke miljøoplysninger der skal formidles, om opdatering og om elektronisk formidling af miljøoplysninger.«

14. Som bilag til loven indsættes bilag 1, der affattes som bilag 1 til denne lov.**§ 2**

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Til lovforslag nr. L 4. Skriftlig fremsættelse (23. februar 2005)

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger (Gennemførelse af direktiv om Århus-konventionen).

(Lovforslag nr. L 4).

Der er tale om en genfremsættelse af det lovforslag om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger (L 60), som blev fremsat for Folketinget den 28. oktober 2004, førstebehandlet den 4. november 2004 og som umiddelbart før 2. behandlingen bortfaldt ved udskrivelse af folketingsvalget den 18. januar 2005. Der henvises i øvrigt til Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning af 12. januar 2005 over L 60.

Formålet med lovforslaget er at justere den gældende lovgivning om aktindsigt i miljøoplysninger, således at de danske regler bringes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/ EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

Direktivet gennemfører dele af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet. Danmark har ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 gennemført konventionen i dansk ret og tiltrådt konventionen den 29. december 2000.

Direktivet er imidlertid ikke kun en ordret implementering af konventionen, men supplerer og fortolker denne. Konsekvensen er, at direktivet ikke på alle punkter svarer til den danske implementering af konventionen.

På baggrund af direktivet foreslås, at myndighederne i hver enkel sag om aktindsigt i miljøoplysninger skal afveje de offentlige interesser, der varetages ved udlevering overfor de interesser,

der varetages ved af afslå udlevering. Myndighederne skal også fortolke undtagelser fra adgangen til aktindsigten restriktivt under hensyn til samfundets interesse i, at miljøoplysningerne offentliggøres. I tilknytning hertil, foreslås en samtykkeregulering om statistikoplysninger ændret til en høringsregel. Endvidere lægger lovforslaget op til en udvidet adgang til aktindsigt i oplysninger om emissioner til miljøet.

Og på baggrund af direktivet foreslås også en række formelle regler om aktindsigt, som ikke modsvares af gældende danske regler.

Lovforslaget lægger endelig op til nye generelle bestemmelser om miljøoplysningers kvalitet og myndighedernes aktive formidling af miljøoplysninger, navnlig elektronisk. I den forbindelse foreslås en bemyndigelse, som forventes udnyttet til at fastsætte regler om myndighedernes aktive formidlingspligt af miljøoplysninger på miljøområdet.

Det foreliggende lovforslag indeholder enkelte ændringer i forhold til L 60. For det første er regeringens to ændringsforslag indarbejdet, jf. betænkningen af 12. januar 2005 over L 60. Det drejer sig dels om en konsekvensændring til lovforslagets § 1, nr. 2, og dels om en præcisering til § 1, nr. 3 af, at det kun er sager inden for strafferetsplejen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden, der ikke er omfattet af lovforslagets generelle og konkrete afvejningsregel. For det andet er lovforslagets bilag 1 vedrørende Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/ EF af 28. januar 2003 ændret for at medtage en berigtigelse af en oversættelsesfejl i den danske udgave af direktivet. For det tredje er lovforslagets ikrafttrædelsesdato ændret. Når loven er vedtaget, vil der blive nedsat et udvalg, der vil få til opgave løbende at overvåge lovens anvendelse i praksis og indsamle erfaringer, jf. miljøministerens bidrag til Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning af 12. januar 2005 over L 60.

F. t. l. vedr. aktindsigt i miljøoplysninger

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefaler jeg det til Folketingets velvillige behandling.